

CUORTAS PRESCHANTAZIUNS
DA LAS
LAVURS DA MATURA
2025

Diagnostica da mastitis

Killian Caviezel

Quista lavur da matura examinescha la mastitis, l'inflammasiun da l'över pro vachas da lat in üna stalla engiadinaisa. Quai es üna malatia chi chaschuna minch'on dons da raduond 250 milliuns francs. Da 37 vachas examinadas d'eiran 15 positivs i'l test da California Mastitis (CMT), quai chi indicha ün numer augmantà da cellas somaticas. Las prouvas da lat sun gnüdas cultivadas sün agar¹ da sang ed identifichadas cun culur da Gram² sco eir cun tests da catalasa³ e coagulasa⁴. Principalmaing sun gnüdas chattadas stafilococcas, ma eir *E. coli*, *Bacillus* spp. ed ün *Streptococcus* spp. Las prouvas da resistenza cunter antibioticas han muossà resistenzas cunter il penicillin, gnü dovrà frequentamaing illa stalla, chi preoccupan – intuorn la mità da las masüraziuns d'eiran suot il limit da sensibilità. Perquai es gnü müdà l' antibioticum chi vegn uossa dovrà in quista stalla.

Las antibioticas da reserva Cefquinom ed Amoxicillina cun acid clavulanic sun statta plü efficiantas.

Il maturand stess admetta cha diversas prouvas saran probabelmaing gnüdas contaminadas, quai chi renda plü difficila l'interpretaziun. Adonta da quai sun ils resultats indicaziuns preziasas per optimar la tscherna da las antibioticas illa stalla pertocca.

Dumondas

1. Perche sun gnüdas tschernüdas e testadas tschinch antibioticas specificas?

La tscherna cumpiglia las antibioticas Penicillina, Gentamicina e Neomicina, chi vegnan dovradas suvent sco preparat cumbinà, „Gentapen“, sco eir antibioticas da reserva, Cefquinom ed Amoxicillina cun acid clavulanic. Quista cumbinaziun ha permiss da controllar il svilup da resistenza cunter las substanzas dovradas regularmaing ed a listess mumaint da testar l'efficacità da las opziuns da reserva.

2. Che importanza ha l'ota rata da contaminaziun per la forza d'expressiun dal stüdi?

Pervi da la contaminaziun, probabelmaing d'urant la raccolta da las prouvas s'haja chattà surtuot dscherms (Keime) da l'ambiant e da la pel (stafilococcas), intant cha be üna prouva ha muossà cleramaing streptococcas patogenas. Quai restrendscha fermamaing la forza d'expressiun davart il spectrum real dals patogens da mastitis. Listess sun ils models da resistenza da las stafilococcas chattadas relevants pella stalla, perquai cha quellas pon eir chaschunar mastitis.

¹ Alternativa vegana per gelatina

² L'uscheditta «Gramfärbung»: metoda microbiologica per repartir bacterias in positivs e negativs.

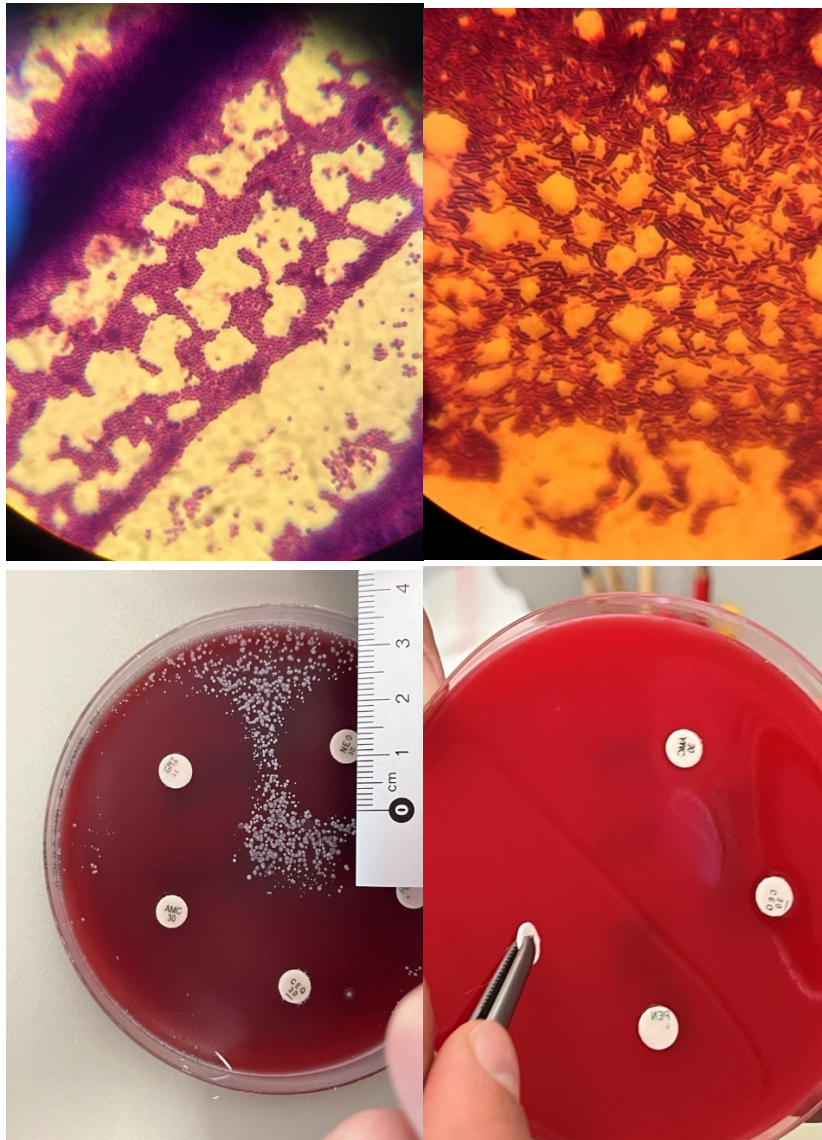
³ Vain dovrà per distinguer stafilococcas da streptococcas.

⁴ Distingua tanter stafilococcas (positivs a regard la coagulasa) e - stafilococcas (negativs a regard la coagulasa). Quellas sun suvent main patogenas.

3. Chenüna racumandaziun pratica da quista lavur es la plü importanta?

Quai es il müdamaint da preparats sün basa da penicillin ad alternativas plü efficiantas, perquai chi s'han sviluppadas resistenzas cleras cunter il penicillin.

La stalla dess müdar ad antibioticas chi han demuossà ün'efficienza plü ota ed a listess temp tilla dovrar in ün möd plü consciaint e cun ün'intenziun precisa, per evitar ulteriurs svilups da resistenza.

Legenda:

- 1 (a schn. survart: stafilococcas positivas cun culuraziun da Gram)
- 2 (a dretta, survart: negativas cun culuraziun da Gram - bastunins (e. Coli))
- 3 (a schn. suotvart: masüraziun da la sensibilità)
- 4 (a dretta, suotvar: metter las plattinas dad antibiotica süllas plattas dad agar)

«I'l temp dal cuc»

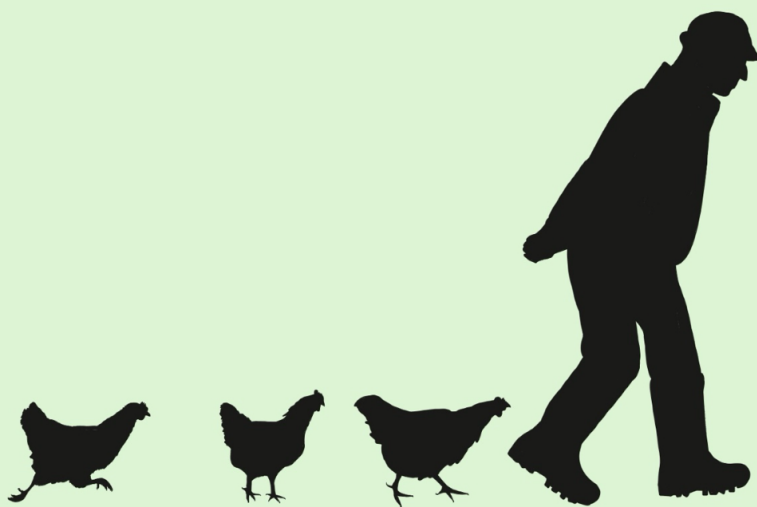
- Ün cudesch rumantsch sün basa d'intervistas cun Chasper Roner

Medea Conrad

I'l temp dal cuc

Raquints da Chasper Roner

miss in scrit da Medea Luisa Conrad

*Am pudessast quintar
co cha quai d'eira cur
cha teis tat es i per
muvel in Ungaria?*

Quai d'eira apunta
uschè; da quella vouta
hana cumanzà a
dovrar blera charn in
Svizra. Quia d'eira
gnü sü il turissem chi
dovraiva eir blera
charn e lura ha'l
chattà chi saja plü
simpel dad ir in
Ungaria,
 causa cha là
 d'eira natüral
 plü bunmarchà
 e lura
 guadagnaiva'l
 plü bain cun ir
 in Ungaria e
 tuornar
 cul muvel.
Lura giaiva'l cun ses
chavals ch'el vaiva

- 7 -

Per mia lavur da matura am n'haja confuondüda culla teoria e la pratcha da scriver ün cudesch rumantsch sün basa dad intervistas ch'eu n'ha fat cun meis bazegner Chasper Roner. Eu n'ha sviluppà mias dumondas directivas in üna tala maniera, ch'ellas sajan üna buna basa per crear il cudesch, dimena mia lavur da chomp.

Illa *prüma dumonda directiva* m'haja confuondüda cullas differentas metodos da far intervistas per chattar üna fuorma adattada pel proget. Meis böt d'eira quel, cha Chasper Roner possa quintar plain emoziuns e detagls, ma ch'eu possa eir metter in scrit il quintà. Eu n'ha tschernü la metoda da l'intervista narrativa chi vain fatta seguintamaing: l's fa üna dumonda d'introducziun chi propuona üna tematica, siond magari generala, tant cha la persuna interrogada po quintar tuot quai chi tilla vain adimaint. A la fin as poja far dumondas e sclerir chosas chi nu s'ha amo inclet.

Illa *seguonda dumonda directiva* n'haja stübgia co chi saja da metter in scrit ils raquints, per ch'els dvaintan logics, bain inclegiantaivels ed autentic. Eu n'ha decis da tour il cudesch «Der Senn ist der Käser und der Chef» da Middendorf sco ispiraziun.

Ill' *terza dumonda directiva* n'haja stübgia sch'üna chasa editura rumantscha sustgness o surpigliess meis proget. La dürada da l'inoltrar dal proget fin a la tscherna dad ouvas sustgnüdas da la cumischiun editoriala, e tuot il process da lectorar ils texts fin chi vain squitschà, düra sur ün on. Uschea m'haja decisa da na inoltrar meis cudesch e far ün cudesch edi da l'autura, dimena da mai vess – cun sustegn finanziel da la GiuRu.

Dumondas

Chi profita da l'ouvra o per che persuna füss l'ouvra interessanta?

Eu n'ha impustüt scrit l'ouvra per la generaziun dad hozindi e quellas futuras, per ch'ellas possan gnir a cugnuoscher ün muond tuottafat ester da l'Engiadina da plü bod. A mai persunalmaing haja fat grond'impreschiun da constatar quant grondas cha las differenzas dal temp dad uossa in congual cun quel intuorn il 1950 sun. Eu sun però eir persvasa cha gliעד da la generaziun anteriura varà grond plaschair cun leger il cudesch «l' temp dal cuc». L'ouvra es impustüt interessanta per gliעד plü veglia chi s'interessa per temas da l'agricultura, dal far laina, il temp da guerra ill'Engiadina e da quels chi han plaschair dad anecdotes ed istorgias umoristicas.

Che cusgliessa ad üna scolara o'n scolar chi less scriver ün cudesch per la lavur da matura?

Üna roba ch'eu cusgliess a minchün chi less scriver ün cudesch es da na suotvalütar il temp chi's dovra per far üna tal' ouvra. Eu n'ha pensà cha quai nu giaja uschè lösch, chi saja be da far quellas pèr intervistas, tillas transcriber e far ün bel layout, dimena üna lavur d'ün o duos mais – in quel cas am n'haja fallada da gröss. Tuot il process dal crear las dumondas pellas intervistas, tillas executar, metter in scrit, las bleras jadas ch'eu e meis coach vain stuvü müdar, adattar e correger ils texts, fin al far il layout, il frontispizi e tuot il rest ha düra da favrer fin in october. Ün'otra chosa ch'eu propuon, es da dovrar la teoria sco basa, ma na da persister e da tilla vulair applichar adüna 100%, causa cha suvent nun es quai pussibel. Id es da metter prioritats. L'essenziala es quella cha schi's fa ün cudesch pel public, ston lecturs e lecturas pudair incleger il cuntgnü chi dess eir svagliar il plaschair da leger.

Che vessa pudü far meglder?

Bleras chosas han funcziunà fich bain, otras vessa pudü far meglder. Alch chi ha dovrà fich blier temp d'eira da far la structura sco ill'ouvra da Middendorf, v.d. far üna structura cun duos colonnas verticalas chi indichan il fil cotschen dals raquints. Eu n'ha fat adöver da l'app Word da Microsoft. Causa cha quell'app nun es fatta per talas colonnas esa stat fich stantus da structurar meis texts in üna tala maniera. Las colonnas s'han spostadas indombrablas jadas, tanteraint ha il program eir scrit ün pled sur tschel aint. Sch'eu vess dovrà ün program plü adattà vessa pudü spargnar qualche uras.

Fügia e psicha:

Ün'istorgia colliada cun traumas e survivor

Julia Damerow

Die verlorene Heimat

Fluchtgeschichte von Hildegard Cagienard

Aufgezeichnet von Julia Damerow

Letzte Stunden und Flucht

Es war am 10. Januar 1945, an einem sehr kalten Wintertag. Paul, Traute und ich gingen in die Schule. Schon um 8 Uhr stand ein Offizier im Klassenzimmer. Der Lehrer sagte: «Es gibt keine Schule, ihr müsst nach Hause und eure Sachen packen. Noch heute Abend müsst ihr flüchten. Der Russe steht schon an der Grenze, die Rote Armee rückt näher.» Wir liefen schnell nach Hause. Bei Mama stand der Bürgermeister, der alles erklärte. Wir hatten nur ein Pferd und einen Wagen zum Anspannen. «Für eine Familie von neun Personen viel zu klein», meinte Paul. Der Bürgermeister sagte, die Oma könne ja zu Hause bleiben. Aber da sagte meine Mutter sofort: «Ohne meine Mama fahren wir nicht, wir bleiben hier.» So nahm er unseren Paul mit, der bei seiner Rückkehr ein weiteres Pferd und einen grösseren Wagen mitbrachte.

«Es gibt keine Schule, ihr müsst nach Hause und eure Sachen packen. Noch heute Abend müsst ihr flüchten. Der Russe steht schon an der Grenze, die Rote Armee rückt näher.»

Die plötzliche Aufforderung, sofort zu fliehen, löst akute Angst und Stress aus. Die gewohnte Sicherheit bricht weg, statt Alltag herrscht plötzlich Bedrohung. Dieses Gefühl von Hilflosigkeit und Kontrollverlust ist typisch für traumatische Erlebnisse und kann langfristig zu einer posttraumatischen Belastungsstörung führen. Besonders Kinder sind in solchen Momenten emotional überfordert. Die Erfahrung hinterlässt oft tiefe Spuren, die das Erleben und Verhalten nachhaltig beeinflussen können.⁶

Per mia lavur da matura n'haja scrit ün cudesch sur da la fùgia da mia tanta da seguond grà, Hilde Cagienard. Ella es mütschida cun desch ons da Gross Golle (Pologna) cun seis ses fradgliuns, sia mamma e nona in üna charrozza fin in Danemarca, ingio ch'els sun restats circa quatter ons aint il chomp da fùgitivs. Là suna restats fin chi han surgni il messaggi dal bap ch'el saja in Germania a Rheine. In quel lö ha Hilde cumanzà a lavurar cun 14 ons in üna fabrica da zücher e cun 18 ons s'ha'la decisa da gnir tuot suletta in Svizra, ingio ch'ella sta amo uossa.

In meis cudesch n'haja documentà l'istorgia svesta e tilla n'ha analisada psicologicamaing. D'üna vart da meis cudesch es la documentaziun e da tschella vart l'analisa. Tut suot la marella n'haja differents tips da traumas ed eir manzunà che malatias chi pon as sviluppar landroua sco il disturbi da stress posttraumatic. Eir sch'eu nun ha pudü far diagnosas, n'haja provà da verer sch'eir ella es statta pertocca da tschertas consequenzas psichicas.

Dumondas

Perche at hast tü decisa per quist tema?

Hilde Cagienard es l'ultima dals set fradgliuns chi'd es amo viva e cun quai es ella l'ultima chi po quintar da lur istorgia. Implü esa important per mai e mia famiglia da mantgnair l'istorgia da famiglia e da nun invlidar che chi'd es capità. Ed eir per ella svest esa bel da tgnair in man l'istorgia da sia vita in fuorma d'ün cudesch, quai ch'ella ha adüna vuglù far, ma nun ha mai realisà.

Co as dvainta resilient/a?

I nu's po generalisar. Quai es la gronda vardà. Fat esa cha minchün elavurescha seis trauma in ün möd different. Ma quai chi güda als blers es da's confruntar cun quai chi'd es capità e da nu supprimer ils sentimaints. Id es important da discuorrer cun glieud chi nu cundanna e s'interessa propcha pella problematica.

Che t'es restada da quista lavur da matura?

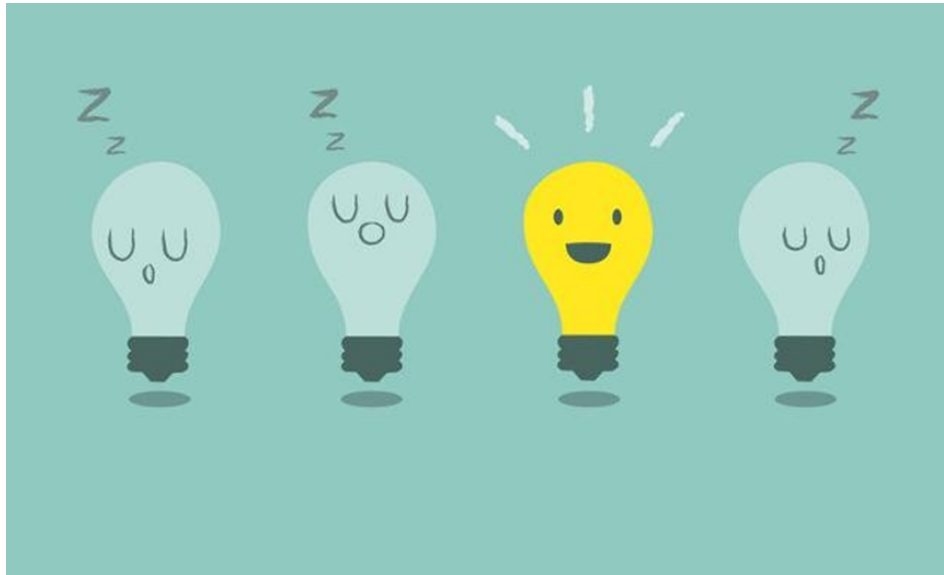
I nun exista probabelmaing situaziuns cha Hilde ha s-chatschà consciaintamaing da sias algordanzas. Da tschella vart nu's poja pretender quai cun sgürezza, eir cun quai cun quai ch'ella es 90 e la fùgia es dimena statta avant 80 ons. I nun es neir uschè simpel da far intervistas sur d'ün tema uschè persunal. Essenzial esa co formular las dumondas e da far las drettas dumondas, pervi cha uschigliö as serran las persunas e nu lessan gnanca plü quintar. Implü n'haja gnü eir partas loccas illa documentaziun ch'eu n'ha stuvü provar dad implir.

Ma fin finalmaing stoja dir ch'eu n'ha ün grond plaschair da pudair tgnair in man il cudesch.

Linc per leger il cudesch: <http://bit.ly/4ibgKRq>

Congual da quatter metodos d'imprender - retscherchas davart la motivaziun, la preferenza e l'efficienza

Mia Portmann

Per mia lavur da matura am n'haja occupada cun metodos d'imprender. La part teoretica descriva co cha no umans imprendain generalmaing. Eu n'ha tut suot ögl puncts da vista biologics e psicologics chi sun decisivs pel möd d'imprender. Cun quella retschercha n'haja lura pudü tscherner quatter metodos adattadas ch'eu n'ha pudü congualar in mia lavur da chomp. I's tratta da las metodos seguaintas d'imprender; visualmaing, auditivamaing, cun Peer-Learning e fond lavurs da gruppa. Las metodos d'imprender visualmaing ed auditivamaing dependan da minchün singul, da l'individi, il Peer-Learning e la lavur in gruppa invezza dependan da la cooperaziun sociala.

Eu n'ha lura fat üna visita illa 5avla classa da la scoula primara a Scuol e n'ha laschè imprendder a 13 scolaras e scholars cun quistas metodos. Ils temas chi han stuvü imprendder n'haja tschernü tenor lur plan d'instrucziun. Importante sa stat da verer cha mincha scolara e mincha scolar haja listessa situaziun da partenza, v. d. eu n'ha tschernü temas chi sun inderdisciplinars (chi nu pertoccan be ün rom sco p. ex. matematica) e nu permettian a scolar:as dad avair avantags. Las tematicas instruidas a la classa sun las seguaintas: la fotosintesa, las plattas tectonicas, la circulaziun d'aua e la digestiun. A man da tests avant e davo meis experimaint, n'haja examinà il progress e las preferenzas dal möd d'imprender dals singuls scholars e las scolaras ed uschea n'haja pudü congualar ed interpretar ils resultats.

Dumondas

Perche n'haja tschernü quist tema da matura?

Eu n'ha grond'interess per la pedagogia e less plü probabel eir far ün manster chi ha da chefar cun quai l'l futur. I'm para eir cha blers nun hajan bler'idea da process d'imprender da l'individi. Implü craja cha cun lavurs sco mia as pudessa far grond progress illa didactica cun dar scoula.

Co as disferenzchescha il progress d'imprender schi's fa imprender a scolaras e scholars d'üna tschinchavla classa tenor las quatter metodas?

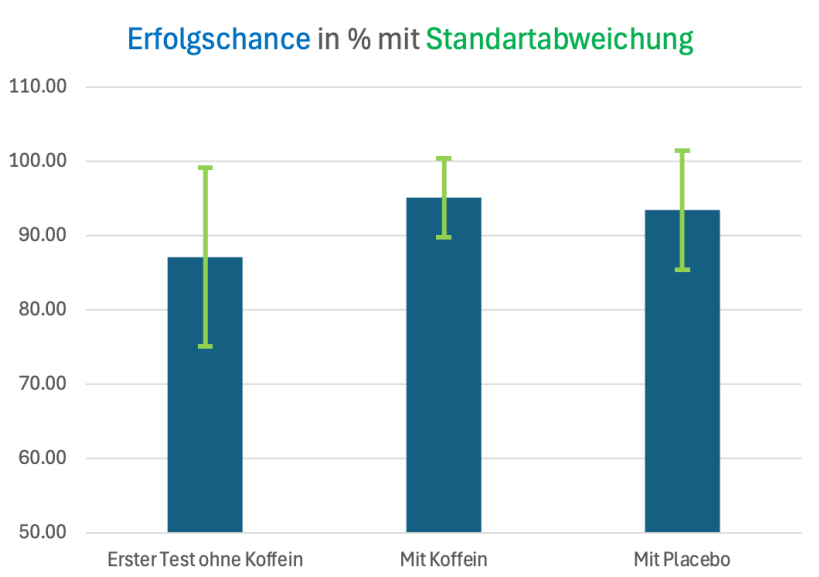
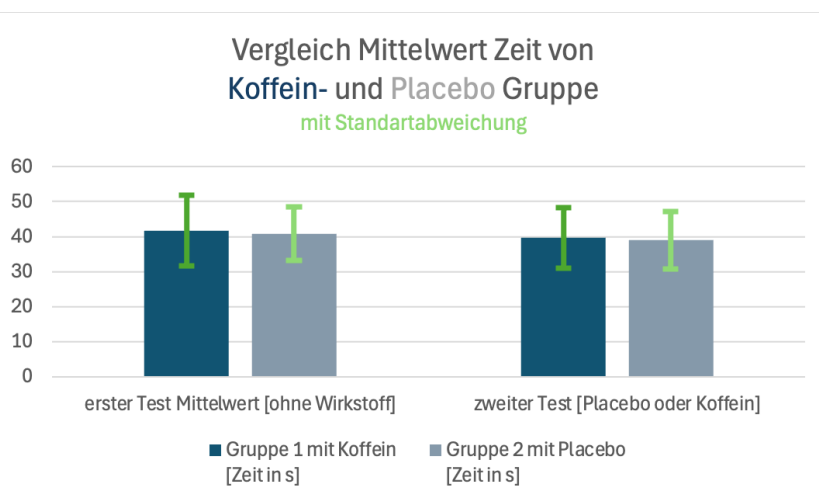
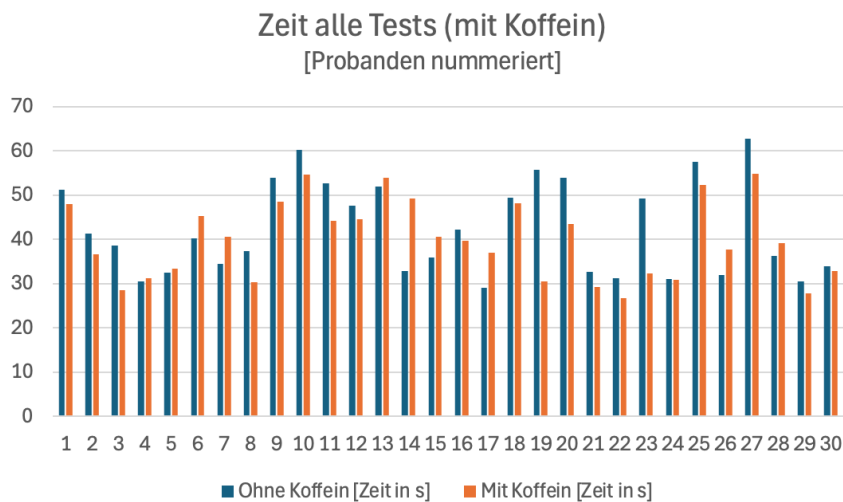
A cuorta vista han la metoda visuala ed il Peer-Learning (imprender in duos) manà als meglders resultats. A lunga vista han ils uffants tgnü adimaint meglder culla metoda auditiva. La metoda colliada culla plü gronda motivaziun d'imprender in meis experimaint es il Peer-Learning. Cun far lavur in gruppas invezza s'han las scolaras ed ils scholars sentits fich malsgürs e pac motivats, schi's conguala cun tschellas metodas.

Che n'haja imprais per mai persunalmaing?

Eu n'ha imprais chi'd es important dad incleger co cha'l process d'imprender funcziuna per pudair imprender in ün möd efficiaint. L'incletta davart ils aspets psicologics e biologics dals scholars e las scolaras güda a trar a nüz l'agen potenzial. Ün ulteriur aspet important es quel cha la cumbinaziun da plüssas metodas d'imprender maina ad ün resultat optimal. Alternar tanter las metodas da temp in temp o dovrar la metoda chi s'affà cul material d'imprender specific es la clav per avoir plaschair cun imprender e per ragundscher ils meglders resultats.

L'effet da placebo pella concentrasiun

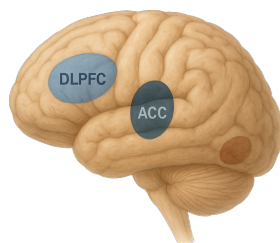
Balduin Tönnett

In mia lavur da matura as tratta da l'effet da placebo e seis effet sùlla concentraziun. Il part teoretica m'haja occupà culla psicologia da l'effet. Quella ha da chefar culla tenuta e l'optimissem dal cliaint e la cliainta e culla relaziun cha quel/la ha cul meidi. In seguit n'haja descrit plü precis la neurologia, v.d. qualas parts dal tscharvè chi sun activas schi dà l'effet da placebo. Ill'ultima part teoretica as tratta da la concentraziun e l'effet dal coffein i'l tscharvè. Per mia lavur da chomp n'haja fat tests da D2, quai es ün test da concentraziun chi guarda quant svelt e quant precis chi's lavura, cun 60 participant(a)s. Davo han 30 surgni ün placebo, nempe caffè decaf, sainza coffein, ed ils oters 30 ün caffè cun coffein. Ils resultats demuossan cha l'effet da placebo ha bod listess effet sùlla concentraziun sco'l coffein.

Dumondas

1) Che es la differenza dals effects da l'ACC e dal DLP?

FC

L' ACC es responsabel per la dolor emoziunala, il DLPFC es quia per realisar la dolor fisica. (ACC = Anteriärer cingulärer Kortex, DLPFC = Dorsallateraler präfrontaler Kortex)

2) Perche hast fat l'experiment cun coffein?
Coffein es üna da las unicas materias activas ch'eu n'ha pudü dovrar sainza avair difficultats eticas davo l'experiment.

3) Che precis es in teis experiment il placebo?
Il placebo es il caffè sainza coffein. El vaglia sco pseudoplacebo, cun quai chi nun es aint la sostanza svesa, il coffein, ma el cuntegna eir otras substanzas activas.

4) Che't fascinescha da quist tema psicologic-medicinic?

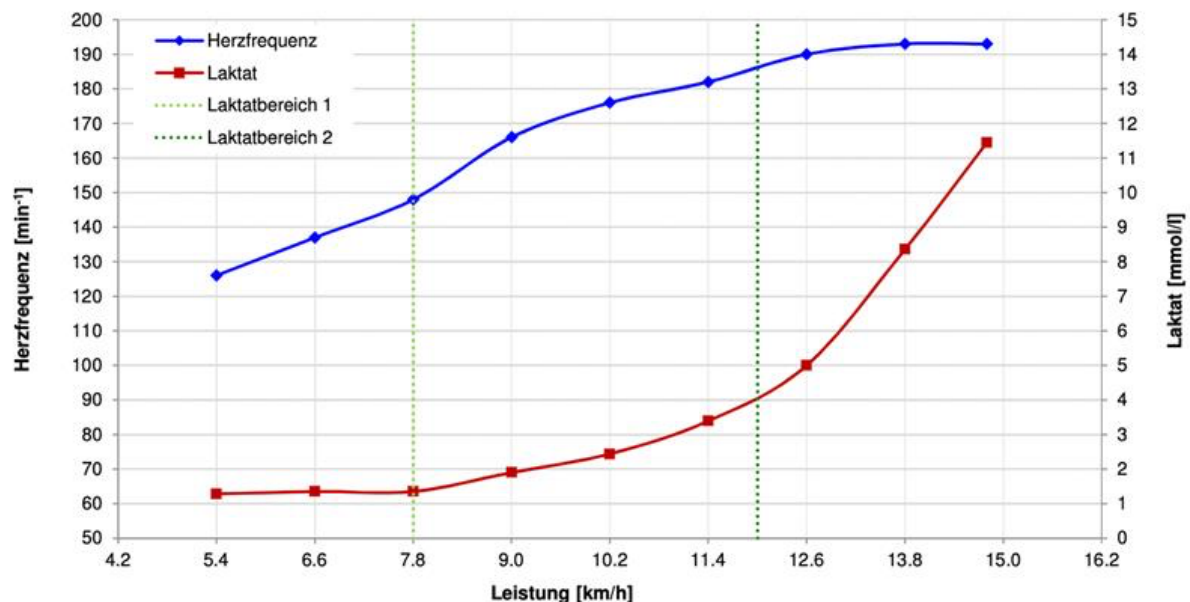
Eu vaiva fingià da mat interess per psicologia. Da l'effet da placebo sun eu gnü a savair cun verer meis film predilet. Eu n'ha fat üna retschercha e n'ha bada che enorma forza cha il pensar ha propa. Eu nu vess mai cret cha cun stübgjar vi dad alch as raggiundscha ün resultat, fin ch'eu n'ha dudi da quist fenomen. I'm fascinescha cha nos tscharvè es capabel da provochar svilups incredibels, be grazia a nossa voluntà. E quai na be per la scuola o la lavur, dimpersè dafatta per nos sistem immun, o per alch palliativ. Plü bod d'eira persvas cha be medicamaints füssan responsabels pella guarischiun. Id es però da grond avantag da cumbinar tuot duos, la medicin'e noss'imaginaziun.

Diagnostica da prestaziun in connex cul lactat i'l sport da skis alpin

Anna Franziska Trapl

In mia lavur da matura m'haja occupada cull'importanza dal lactat illa diagnostica da prestaziun e i'l pilotadi dal training i'l sport da skis alpin. Il böt da mia lavur es stat da demuossar quant inavant cha valurs da lactat permettun da gnir a conclusiuns pella cundiziun dad atlet:as. Per far quai n'haja spiegà la basa teoretica dal metabolissem⁵ dal lactat sco eir il provedimaint d'energia aeroba ed anaeroba, v.d. cun e sainza oxigen.

Illa part pratica n'haja fat d'ürant plü d'ün on tests da scalas da lactat ed analisà quels. Implü n'haja congualà quists resultats cun ün test da lactat mobil ch'eu n'ha fat svesa. Grazcha a las datas eruidas, n'haja defini svilups da prestaziun e secturs da training. Am basond sün quellas datas, n'haja sviluppà ün plan da training individual pella cundiziun. La lavur demuossa cha la diagnostica da lactat es ün instrumaint da valur pel pilotadi dal training, schi's tilla interpretescha regularmaing e correctamaing .

Dumondas

Perche n'haja tschernü quist tema?

Eu fetsch daspö ons cuorsas da skis alpin e n'ha vulgü incleger meglader, che chi capita in meis corp in üna situaziun da squitsch fisic. Impustüt il test da scalas da lactat m'ha fascinada, siond ch'el demuossa e renda visiblas las datas da prestaziun.

Chenünas sfidas sun statta difficilas?

La plü gronda sfida esa stat d'incleger ils cuntgnüts teoretics fich vasts e da tils rapreschantar in ün möd inclegiantaivel. Difficil esa eir stat d'interpretar in ün möd critic ils resultats dals tests.

⁵ Stoffwechsel

Che hast imprais per tai svesa da quista lavur?

Eu n'ha imprais a trenar in ün möd plü consciaint e cun daplü sen da respunsabilità e da nun acceptar datas dal training be sainza metter in dumonda, ma da tillas contextualisar e sistematisar inandret.

Bilingual minds

Anica Zoppi

Per mia lavur da matura n'haja analisà co cha gnir trat sù cun plüssas linguas influenzescha il svilup cognitiv. Implü m'haja dumandada che difficultats ed avantags cha'l plurilinguissem po avair. Illa part teoretica n'haja stübgia litteratura davart il tscharvè biling e la dumonda co cha abiltats cognitivas pon gnir meglradas cun savair daplü dad üna lingua.

I dà implü duos tips da bilinguità pro'ls uffants: uffants bilinguals simultans e sequenzials. I's tils po disferenzchar tenor lur möd da percepìr differentas situaziuns ed eir tenor il möd dal tscharvè da distinguer duos linguas differentas.

Illa lavur da chomp n'haja fat üna retschercha ed intervistas cun personas creschüdas sù da maniera bilingua, sco eir cun genituors d'uffants bilings. Quai m'ha güdada ad incleger cun qualas sfidas e difficultats cha umans bilings vegnan confruntats.

Adonta da tuot n'haja pudü observar, chi s'ha daplü avantags co dischavantags cun ün'educaziun bilingua. Dischavantags s'haja be temporariamaing e cun ir dal temp as meglra la situaziun.

Dumondas

1. Che t'ha inspirada da tscherner quist tema per tia lavur da matura?

Siond svesa plurilingua, n'haja gnü suvent difficultats da comunichar, cun quai ch'eu dovraiva tuot las linguas in üna frasa. Perquai ch'eu nu sa in ün möd perfet ningüna da quistas linguas, suna gnüda confruntada suvent culla dumonda: "Dingionder est tü?". In Rumenia suna la giuvna svizra, in Svizra la giuvna rumena. Quai es stat il motiv ch'eu m'ha dumandada scha umans plurilings han suvent talas difficultats d'identità e da comunicaziun e schi s'ha eir avantags cun discuorrer plüssas linguas.

Quistas dumondas sun statts finalmaing il punct da partenza per mia lavur da matura.

2. Davo quista retschercha, füssast plü jent tratta sü in üna famiglia monolingua o plurilingua?

Avant co far quistas retscherchas n'haja pensà chi füss stat plü simpel da crescher sü be cun üna lingua. Hozindi suna però grata d'avair gnü ün'educaziun plurilingua. Da dominar plüssas linguas po bainaschi esser difficil, però ils avantags colliats a quist fat, restan per adüna prevalents: tanter oter avoir megldras schanzas professiunalas, bunas colliaziuns internaziunalas e la capacità da verer alch ligermaing cun differentas perspectives.

3. Cun qualas difficultats est gnüda confruntada dūrant tia lavur da matura?

Oriundamaing m'haja vuglūda concentrar süls effets dal plurilinguissem pel svilup cognitiv. Per far quai vessa stuvü acquistar bler daplü savair scientific, avoir cugnuschentschas approfondidas e cumpetenzas quasi professiunalas in quist sector. Tant co chi s'ha in fond ün stüdi da psicologia e da linguistica. Cun meis coach suna lura gnüda a la conclusiun, ch'eu possa e riva d'eruir e demuossar experienzas sumgliaintas da persunas plurilinguas, eir sainza esser specialisada in quista materia.